

Vroegdetectie in de praktijk

Maarten Vos
Klinisch Psycholoog
23-10-20??

Vroegdetectie van:

- Een Ultra Hoog Risico (UHR) op:
  - Het ontwikkelen van een Psychose
  - Ernstige Psychiatrische Aandoeningen

Vroegdetectie

- Prof. Dr. M. van der Gaag
- EDIE-NL
  - Early Detection and Intervention Evaluation-onderzoek

Waarom?

- Voorkomen van Ernstige Psychiatrische Aandoeningen
- Aantal eerste psychosen van 25% naar 10%
- Kortere duur van onbehandelde psychose
- Behandelen van subklinische symptomen
- Verbetering sociaal-maatschappelijk functioneren

Wanneer UHR?

- Mensen die zijn verwezen naar de tweede lijn GGz die
  - tussen 14 en 35 jaar zijn
  - Achteruit zijn gegaan in niveau van sociaal functioneren

En:

Wanneer UHR?

psychose bij 1^e
graads
familieid

subklinische
symptomen
toegenomen
afgelopen jaar

BLIPS
Zeer korte periode
met psychotische
symptomen

Wie zijn dit?

<http://youtu.be/HnlRGsY63ZI>

Mensen hebben dus géén psychotische stoornis!

Wel bijzondere, afwijkende ervaringen, maar trekken ze zelf in twijfel

Diagnostiek

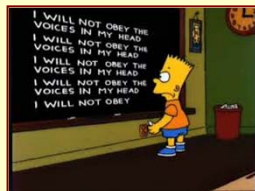
- PQ 16:
– ervaringenlijst
- CAARMS-interview:
– interview naar subklinische symptomen
- SOFAS:
– Schaal voor sociaal functioneren

Ervaringen afwijkend?

Ervaringen afwijkend?

Een UHR. En dan?

- Add-on behandeling
- Behandeling op afdeling waar al wordt behandeld

Behandeling

- Protocol voor mensen met een UHR op het ontwikkelen van ernstige psychische klachten

(Van der Gaag, Staring, Van den Berg en Baas, 2013)

Behandeling

- Psycho-educatie
- Metacognitieve training
- Cognitieve Gedragstherapie
- Trajectbegeleiding + Familie (elk 1 sessie)
- Gemiddeld 12 sessies

Psycho-educatie

- Normaliserend
  - Paranoïde ideeën algemene bevolking: 12% spionage, 8% achtervolgd worden, 5% mensen proberen me kwaad te doen (n=810, Eaton et al 1991)
  - Hallucinaties: 14,3%, visueel vaker dan auditief, vrouwen meer (n=1500, West, 1948)
- Effect van cannabis

Metacognitieve training

- Cognitieve Tendensen
  - Confirmatie tendens

Metacognitieve training

- Jumping to conclusions

http://youtu.be/tvHoOjJ_9SU

Metacognitieve training

- Covariatietendens

Metacognitieve training

- Riskante geheugentendensen: gedachten toeschrijven aan een ander
- Voorbeeld: stemmen

Metacognitieve training

- Emotioneel redeneren: er moet wel dreiging zijn, want ik ben bang

Metacognitieve training

- Pessimisme (negatieve verwachtingstendens)

Metacognitieve training

- Meer gevaar zien dan er eigenlijk is (selectieve aandacht)

<http://youtu.be/ubNF9QNEQLA>

Cognitieve Therapie

Gedragstherapie

- Exposure
- Gedragsexperimenten

